

75 par

zadostuje,
da vam
tako do-
stavimo
poskusne
številke.
Pišite še
danes →

Mesečna naročnina
25 Din, za inozem-
stvo 35 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček,
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust

Današnja številka vsebuje:

Zaradi prestiža
Sarmančni principi na oddihu
3 leta borbe proti jetiki v Trbovljah
Tudi kamniški obrtniki se se po-
stavili
Kos, Maleš in Gorše na Maribor-
skem tednu
Kaj obeta sadna letina
Prvi osvovjevalec Velikega Kleka

Št. 100

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v petek, dne 9. avgusta 1935

Rokopisov ne vračamo

Leto I

Zaradi prestiža

Ni bolj napečne in nesrečne politike kakor je politika zaradi prestiža. Marsikatera vojna bi bila preprečena, če ne bi bilo te nesrečne prestižne politike. Tako pa so mislili državniki in vojskovodje, da ne smejo odnehati in niti najmanj popustiti, ker bi sicer trpel ugled njih države. In tako so samo zaradi prestiža svoje države tvegali tudi najbolj nevarno vojno, samo da bi bil rešen ugled države. A navadno so dosegli baš nasprotno. Uničili so svojo državo in s tem tudi vsak njen prestiž, ker premagane in strle države so brez ugleda.

Če je že napačna prestižna politika v medsebojnem občejanju narodov, toliko bolj je napačna, kadar se uveljavlja v notranji politiki kateregakoli naroda. Kajti v notranji politiki bi moral biti vendar cilj vseli političnih formacij samo ta, da bi čim bolj dvignile s svojim delom ugled naroda in države, v kateri se udeležujejo. Le kadar stranke na ta svoj prvi cilj pozabijo, začno voditi prestižno politiko, to je politiko zaradi sebe.

In zdí se, da danes prihajamo v take čase in da bo prestižna politika eden glavnih vzrokov, če ne bomo še tako kmalu dosegli ureditve našega notranjega vprašanja. Vedno bolj se opaža, da se naša javnost ne sprašuje toliko, kako se bo rešilo naše notranje vprašanje, temveč da se mnogo bolj sprašuje, kdo bo zmagal in stališče katerega voditelja bo prodrlo. Zato tudi v javnosti ne doživljamo nobenih diskusij, kako treba rešiti to ali ono vprašanje, temveč vse se bolj sprašuje, kakšna je moč te ali one skupine in katera ima največ upanja na zmago.

Neizogibna posledica te od javnosti diktirane prestižne politike je, da padajo tudi voditelji strank pod vpliv te prestižne politike. Voditelji prihajajo tako v težavni položaj, da se morajo v prvi vrsti vprašati, kako bi vplival njih pristane na ta ali oni kompromis na njih volilce in šele v zadnji vrsti pride v poštev njih osebno mnenje, če je ponujen kompromis stvarno dober in koristen za načela, ki jih zastopajo. Strah pred volilci postaja glavni diktat za ravnanje političnih voditeljev in zaradi tega diktata postajajo ne-svobodni in mesto da vodijo množice, se morajo od njih voditi.

Samo ne odnehati! To je prvo in najmočnejše geslo prestižne politike. Zato treba odbiti tudi najbolj utemeljen predlog, kakor hitro bi le malo dišalo po tem, da je tisti, ki je predlog nasprotnika sprejel, odnehal.

Na ta način je seveda vsaka pozitivna diskusija izključena in mesto nje zavladalo samo neizprosno merjenje sil. Gre le še zato, kdo je močnejši in zato se začnejo postavljati fronte, zato se stopnjuje boj in pozabljen je, da gre le za ureditev notranjega vprašanja, ki se tiče vseh. Skupni interes je potisnjen v ozadje, s tem pa tudi rešitev vprašanja.

Kdor hoče zato doseči rešitev našega notranjega vprašanja, ta mora z vsó dolednostjo in energijo boriti se proti vsaki prestižni politiki, kateri bi zapadle naše stranke. Z rešitvijo našega notranjega vprašanja hočemo vendar doseči zboljšanje za nas vse, ne pa le za ene in rešitev hrvatskega vprašanja naj ne le poma-ga Hrvatom, temveč tudi Slovencem in Srbom ter vsej Jugoslaviji, ker bosta po-tem dvignjena njen ugled in njena moč. Če že torej na vsak način hočemo prestižno politiko, potem prestižno politiko zaradi Jugoslavije, zaradi lepše bodočnosti nas vseh, ne pa zaradi trumfa tega ali onega voditelja, te ali one stranke.

V času, ko smo vendar enkrat prišli do tega, da je tu neka možnost za rešitev našega največjega notranjega vprašanja, je

V Franciji vre naprei

Novi izgredi v Brestu

PARIZ, 8. avgusta. r. V Brestu je prišlo sredi do novih nemirov. Kljub strogim odredbam prefekta, ki je prepovedal shode in zborovanja, sprejeto po mestu in odredil zaporo vseh lokalov, so se ob pozni večerni uri staknuli delavci vendarle skušali zbrati v skupine na javnih mestih in napasti policijo, mobilno gardo, oddelke mornarice in vojske. Policija je morala 20 krat intervenirati. Pri spopadih je bilo mnogo ljudi ranjenih. Njihovo točno število ni mogoče dognati, ker so demonstranti odnašali svoje ranjence in jih poskrili, boječ se, da jih ne bi postavili pred sodišče. Demonstracije so se nato nadaljevale v posameznih predmestjih. Ko je dobila policija pomoč, je demonstrante sicer razpršila, toda že nekaj minut nato, so se po vnaprej preračunani taktiki spet zbrali na kakšnem drugem križišču. Ker so v mestu pogasili vse luči, so si demonstrantje napravili na raznih mestih manjše ognje. Z njimi so hoteli vznemirjati prebivalstvo, da bi se zbal lo morebitnih požarov. Pri demonstracijah pa je sodelovalo le manjše število delavcev, ki so nameščeni v pomorsko-tehničnih zavodih. Med ostalimi je bilo mnogo brezposelnih delavcev in otrok. Prebivalstvo ogorčeno zahteva energičen nastop oblasti. Davi so po mestu krožile nepotrjene vesti, da je v pomorski bolnici umrlo nekaj ranjencev.

Pariški listi objavljajo o središnjih dogodkih v Brestu pod senzacionalnimi naslovi nove podrobnosti. V svojih komentarjih odločno zahtevajo stroge kazni za komunistične kolovodje, ki jim bo krivdo kaj lahko dokazati. Tudi »Joursodi, da dogodki v Brestu in Toulonu niso bili neposredna posledica delavskega odpora proti znižanju plač, marveč jih je povzročila premisljena komunistična akcija.

Levičarski tisk pa poskuša pripisati odgovornost za krvave dogodke oblastem. Po njihovem mnenju je bilo v Brestu ranjenih 280 ljudi.

V Angliji je sklican kronski svet

LONDON, 8. avgusta. AA. Nj. Vel. kralj Jurij V. je odredil sklicanje kronskega sveta, ki se sestane 13. avgusta. Kralj mu bo sam predsedoval.

Venizelos se giblje

PARIZ, 8. avgusta. AA. Vodja marčne revolucije Venizelos namerava odpotovati iz Francije in se naseliti v neki drugi državi.

Beck na Finskem

VARSAVA, 8. avgusta. AA. Zunanji minister Beck je sredi prekó Gdinje odpotoval v Helsinkij. Posetil bo finskega zunanjega ministra Hakela, ki je bil pred kratkim v Varšavi.

Colijn v švici

HAAG, 8. avgusta. AA. Nizozemski minister Colijn je odpotoval v Švico, kjer bo ostal nekaj tednov na počitnicah.

Konferenca o Daljnem Vzhodu

TOKIO, 8. avgusta. w. »Jijishimbun« poroča, da je angleška vlada izročila japonskemu poslaniku v Londonu Matsudeiri vabilo za japonsko vlado, da bi poslala svoje zastopnike na konferenco, ki se bo bavila z vsemi še ne rešenimi problemi na Daljnem Vzhodu. Konferenca bo meseca septembra.

Aretaciji dveh komunistov v Bolgariji

SOFIJA, 8. avgusta. b. Policijske oblasti so v Haskovu zaprle dva voditelja komunistične propagande v Bolgariji Janeva in Paneva. V njunih rokah so se stekale vse niti tajnih komunističnih celic po vsej Bolgariji.

Neposredni razgovori med Poljsko in Gdanskom?

VARSAVA, 8. avgusta. w. »Gazeta Polska«, ki je vladno glasilo, poroča, da se bodo prav v kratkem začeli neposredni razgovori med Poljsko in Gdanskom.

treba glasno opozoriti na nevarne posledice vsake prestižne politike. Ne poraz, temveč veličina je v tem, če kdo odneha zaradi lepšega napredka Jugoslavije in in kakovost voditelja se mora pokazati tudi v tem, da zna za blagor celote nekoliko žrtvovati. Z drugimi besedami se pravi, da treba naš notranji sporazum

Pogreb žrtev

Danes popoldne bodo pokopali žrtve včerajšnjih dogodkov. Pogreba se bo gotovo udeležilo okrog osem tisoč delavcev. Zupan v Brestu je sprejel delegacijo pomorsko-tehničnih delavcev, ki je izjavila, da mu garantira za mir in red o priliki pogreba. Obenem ga je prosila, naj oblasti zaradi pogreba ne izdajo nikakih posebnih varnostnih odredb. V Brestu je bilo odposlanih nekaj oddelkov mobilne garde, da ojačajo tamkajšnje policije.

Echo de Paris je objavil intervju s pristavnikom poveljnikom v Brestu. Poveljnik je na vprašanje, ali je nevarnost, da bi delavci v arsenalu pričeli s sabotažo, je odločno izjavil, da o tem ni govora. Čeprav se delavstvo zelo upira znižanju plač, v nobenem primeru ne bo seglo po takih sredstvih.

Tudi Bordeaux nezadovoljen

PARIZ, 8. avgusta. AA. Včeraj je predsednik občine Bordeaux Marquet vložil protest proti gospodarskim zakonskim uredbam. Izjavil je, da Bordeaux ne more skriti svojih izdatkov. Občinski nameščenci so že sedaj slabše plačani kakor državni. Mestni proračun pa je le šestkrat večji, nego je bil leta 1913. Ministrski predložil poseben spomenik.

Vlada pripravlja program javnih del

PARIZ, 8. avgusta. AA. Načrt uredb, ki se nanašajo na program velikih javnih del bodo danes predloženi vladi v odobritev. Kakor napovedujejo listi, se bodo velika javna dela zgradila v roku treh let. Med drugimi bodo zgradili celo vrsto novih šolskih zgradb, vodovodov, električnih omrežij, bolnic, sanatorijev in drugih takih javnih zgradb. Deloma bodo javna dela

Vreme

v naši državi dne 8. 8. 1935.

K r a j	Baro- meter	Temperatura		Padavine v m/m
		najnižja	najvišja	
Ljubljana	765.3	14	29	—
Maribor	763.7	15	24	—
Zagreb	764.3	17	28	—
Beograd	768.0	14	28	—
Sarajevo	765.9	10	27	—
Skoplje	762.3	17	30	—
Split	762.0	23	32	—
Kotor	761.5	26	30	—
Rab	763.7	20	28	—

Najvišje temperature veljajo, razen Ljubljane, za prejšnji dan.

Vremenska napoved

DUNAJ: Pretežno jasno, temperatura se bo zvišala. Možne so lokalne nevihte.

finansirale blagajne za socialno zavarovanje, deloma pa z državnimi sredstvi, ki se bodo pridobila v smislu novih odredb. Nekaj sredstev bodo prispevale tudi samoupravne ustanove. Ti zneski pa se bodo porabili neposredno v njihovo korist. Vlada namerava tudi s finančno politiko podpreti izvedbo velikih načrtov in bržkone bo po zakonu določena obrestna mera, ki se ima uveljaviti v trgovinskem prometu.

PARIZ, 8. avgusta. AA. Francoska narodna banka je znižala diskontno mero s 3 in pol odstotka na 3%.

Seja vlade

PARIZ, 8. avgusta. AA. Danes popoldne se je vršila ministrska konferenca. Mislijo, da bodo posvetovanja trajala dalj časa kakor so prvotno mislili in da se seja ministrskega sveta ne bo mogla vršiti ob 17., temveč šele mnogo pozneje.

Ministrska konferenca je dopoldne odobrila uredbo o zaščiti gotovine, naložene po bankah. Razen tega so razpravljali tudi o ukrepih za znižanje cen življenjskih potrebščin in za povzdigo gospodarstva.

Abesinski problem

Posveti velesil 16. t. m. v Parizu

PARIZ, 8. avgusta. r. Ministrski predsednik Laval je sprejel italijanskega in angleškega poslanika v Parizu. Daljši razgovor je imel tudi z grškim poslanikom Politisom, o katerem pravijo, da bo imenovan za petega člana in predsednika italijansko-abesinske arbitražne komisije. Politični krogi zatrjujejo, da so se na teh sestankih obravnavala zgolj tehnična vprašanja, ki se tičejo italijansko-abesinskega spora. Pravijo, da je bilo določeno, da se konferenca zapadnoevropskih velesil prične v Parizu 16. t. m. Prvi sestanek Edena in Aloisija z Lavalom pa ne bo še imel značaja konference. Na tem sestanku bodo skušali najprej določiti program razgovorov, obseg in smer pogajanj. Prvi sestanek bo torej izključno konsultativen.

Morda že 14. ali 15. t. m.

LONDON, 8. avgusta. Reuter doznava, da bo francosko-britansko-italijanski sestanek v Parizu ali katerem drugem mestu v okolici prestolnice že 14. ali 15. t. m.

Turški zastopnik v Abesiniji

ADDIS-ABEBA, 8. avgusta. AA. Prvi turški odpravnik poslov v Abesiniji je prispel v Addis-Abebo. Njegova naloga je, da organizira turško diplomatsko zastopstvo na abesinskem dvoru.

Šest abesinskih armadnih zborov ob meji

600.000 ljudi pripravljenih

ADDIS-ABEBA, 8. avgusta. AA. Medtem ko se diplomatski zastopniki posameznih prizade-tilih držav trudijo, najti način mirne ureditve italijansko-abesinskega spora, se vlada naglo pripravlja na obrambo države. V poslednjih mesecih se je število čet, ki so zbrane v severnih pokrajinah znatno povečalo. Koncentracije vojske pa ni izvršila vlada, nego so se abesinski

bojevniki sami pod vodstvom svojih poveljnikov odpravili v obmejno ozemlje, da se stavijo na razpolago vrhovnemu vodstvu abesinske vojske. Glavna naloga vlade je sedaj zalagati vojsko s strelivom in drugim vojnim materialom. Šest abesinskih armadnih zborov je že razvrščenih v obmejnem ozemlju. Sedmi zbor je koncentriran okrog Addis-Abebe. Abesinska vojska šteje, kakor sodijo v teh krogih, preko 600.000 ljudi.

Vesti o borbi sina z očetom neresnične

ADDIS-ABEBA, 8. avgusta. AA. V tukajšnjih krogih trde, da so vse vesti, po katerih naj bi bil prestolonaslednik pripravil pobuno popolnoma izmišljene in zlonamerne. Narobe, prestolonaslednik je kot guverner pokrajine Valo poslal cesarju Haileju Selassiju čete za obrambo države.

Društvo tujih poročevalcev v Abesiniji

PARIZ, 8. avgusta. Havas poroča iz Addis-Abebe: Tu so ustanovili društvo tujih poročevalcev. Pristopilo mu je 22 tujih dopisnikov.

Esperantski kongres v Rimu

RIM, 8. avgusta. w. Včeraj so v Rimu otvorili esperantski kongres. Na kongresu se je zbralo 1500 delegatov iz raznih držav. V Rimu zaseda tudi poseben katoliški esperantski kongres. Udeležence tega kongresa je včeraj sprejel papež v svoji letni rezidenca v Castel Gandolfo.

Dunajska Vienna v Beogradu

BSK: Vienna 0:2

BEOGRAD, 8. avgusta. b. BSK je povabil dunajsko Vienna na dvodnevo gostovanje v Beograd. Sprva se je mislilo, da bo tekmo odigrala Jugoslavija, a ker je svojo sodelovanje odpovedala, je BSK sredi nastopil z novim moštvo, to je z onim, ki ga je na novo akviriral. Tekma sama ni bila posebno zanimiva. Igralci niso razen elana in dobre volje pokazali ničesar. Tudi Vienna se ni posebno trudila in razen resne uigranosti in tehnike ni pokazala nič posebnega. Rezultat tekme 2:0 za Vienna je bil dosežen že v prvem polčasu. Nocoj igra z Vienna ligaško moštvo.

Politični utrinki

Širši glavni odbor radikalne stranke sklican

Za soboto je sklican v Beograd sestanek širšega glavnega odbora radikalne stranke, katerega se bodo udeležili poleg dr. Korošca in dr. Spaha tudi drugi odličnejši zastopniki bivše SLS in JMO. Iz Ljubljane se udeležijo sestanka tudi dr. Natlačen. Na sestanku se bo v glavnem razpravljalo o novem statutu radikalne zajednice. Če bo glede statuta prišlo do soglasja, kar se pričakuje, potem bo radikalna zajednica takoj prijavljena notranjemu ministru. Obenem se bo izvolil posebni pripravljalni odbor, ki bo do končnega konstituiranja stranke vodil vse tekoče posle. Za predsednika pripravljalnega odbora bo izvoljen g. Aca Stanojević.

Notranja situacija v »Obzorju« luči

V uvodniku razpravlja »Obzor« o sedanjosti notranji politični situaciji ter pravi med drugim:

V nekaterih beograjskih listih se dela v zadnjem času silna reklama za radikalno zajednico, pač v upanju, da pride ta kmalu na vlado, na drugi strani pa se naglašajo nesloga, ki se je bajé pojavila v vrstah združene opozicije. Pred tem pa so ti listi pisali, da hoče ustanoviti veliko vsedržavno in levičarsko orientirano seljaško stranko dr. Dragoljub Jovanović. Ta cilj sicer ni slab, toda manjkajo vsi pogoji za ustanovitev takšne stranke. Ni še namreč jasnosti glede agrarnih gospodarskih vprašanj niti med samimi srbskimi kmeti. Dočim pogajanja med Joco Jovanovićem in Davidovičem ugodno napredujejo, da bo najbrže prišlo do sporazuma med obema, je le malo verjetno, da bi mogla ta dva voditelja združene opozicije pristati na mnogo preveč radikalni program Dragoljuba Jovanovića. Bilo bi sicer želeli, da se med Srbijanci ustanovi enotna močna stranka, ker bi imela takšna stranka legitimacijo za pogajanja s Hrvati in Slovenci. Zagreb zato želi, da bi se premagala nesoglasja med srbskimi opozicijskimi strankami.

Po vsem tem je jasno, da danes ne more biti govora o tem, da bi se združena opozicija združila v eno stranko. Ni še situacija v Srbiji tako razčiščena, da bi bila mogoča enotna seljaška stranka, niti je takšna stranka mogoča v Sloveniji, kjer se politična situacija sploh ne razvija v smer enotne seljaške stranke. V Sloveniji je dolgo časa obvladal situacijo boj med »klerikalci« in »liberalci«, dočim pa je dr. Koroševa skupina izšla iz vseh kriz skoraj nedotaknjena, so se »liberalci« razbili.

Da bi se ustanovila vsedržavna seljaška stranka, bi moralo priti do sporazuma med HSS in demokrati ter obema krilima zemljoradnikov. Časopisi so sicer javili, da je bil izvoljen odbor, ki naj vodi ta pogajanja, vendar se ni dogovorjeno nič konkretnega. Čaka se še na predloge Davidovića, a tudi dr. Korošec, Spaho in Stanojević ne hite, ker hočejo najprej spraviti svoje interese v sklad. Čisto napačno pa je veselje, kakor da bi bil dr. Maček izločen. Vsi prečanski Srbi so trdno na njegovi strani in stara tradicija hrvatsko-srbske koalicije je popolnoma oživel.

Popolnoma napačni so poskusi naslikati Hrvate kot separatiste, kadar v Srbiji navdušeno kličejo Mačka, na Hrvatskem pa Davidovića. Dovolj dolgo so živeli režimski ljudje od nesloge med Srbi in Hrvati in zato je danes te nesloge konec. V tem je tudi sila seljaško-demokratske koalicije, ki more zato ovreči vse »podvale« in zahtevati državljanske svobode.

Zmotno je tudi mnenje, kakor da bi bila združena opozicija a priori proti radikalni zajednici. Še včeraj so bili Aca Stanojević, dr. Korošec in dr. Spaho soborci v opoziciji in ni vzroka domnevati, da se bodo svojim načelom sedaj izneverili zato, ker so v vladi. Zato je tudi prezgodaj kopati med obema blokoma prepad in izzvati med njima borbo, ker bi bila ta le v korist jugofašistom.

Računamo s sporazumom SD koalicije, nadejamo se v koalicijo z demokrati in zemljoradniki ter ne izključujemo sporazum z radikalno zajednico v vprašanju državne ureditve, ker so vse te stranke zvezane z narodom ter zato vedo, da se morajo ta vprašanja rešiti, če hočemo pre-

„Sarmantni principi na letovanju“

Pariški list o bivanju angleških vojvodske dvojice med nami

PARIZ, 8. avgusta. »Petit Parisien« prinaša izpod peresa Georges-a Coullona članek pod naslovom: »Sarmantni principi na letovanju«.

Po letu dni je princesa Marina, zdaj vojvodinja Kentska, še prav tako preprosta kakor je bila prej. Princesa Marina živi v istem dekoru, kakor je živela v začetku, preprosto in enostavno, kakor jeseni, ko si je tako pridobila navdušene simpatije vsega britanskega imperija. V romantičnem miljeju Bohinskega jezera, pod slovenskimi Alpami, v preprosti vili, poletni rezidenca Nj. Vis. kneza Pavla, proslavlja mladi princ čevlji par vsak dan na najšarmantnejši način obletnico svoje zaroke, v gosteh pri Nj. kr. Vis. knezu Pavlu, sugestivni in priljubljeni osebnosti, ki je lani, ko še ni bil regent Jugoslavije, združil okoli sebe srea angleškega princa in mlade grške princeze. Kot pristen Srh — Karadjordjević — je obenem najdiskretnejši in najskromnejši zapadnjak, ki v njem Francoz pri priti spozna Parižana najboljšo tradicijo, Anglež pa svojega najizbranejšega škotskega tovariša in Oxforda in Cambridgea. Red-

ka sinteza, omogočena s plemenitim značajem, v katerem so kristalizirane vse vrline angleške univerzalnosti, dolgega bivanja na Francoskem in prve vzgoje v Rusiji, je dragocena sinteza, ki je dala Jugoslaviji, da je po marsejski tragediji dobila na čelo svoje domovine moza izredne sposobnosti, kvalificiranega za izredne naloge regentstva, osebnosti, o kateri se sme reči, da je izpolnila nade, ki so jih vanjo postavljali.

Tolikšna odlika in toli gospodarska skromnost: kolikšna lekcija preglasni prvotni jari gospodi iz dobe, ki je deklarirala toliko vrednosti!

In tako daje mladi princ čevlji zakonski par s svojimi vsakdanjimi izprehodi po prekrasni Sloveniji vtis stišne preprostosti, prav tako kakor Nj. Vis. knezinja Olga, vzvišena soproga kneza-naměstnika in sestra princeze Marine. Ali je potem čudno, da se zmerom slišijo besede »sarmantni principi iz vseh vet, kadar nahajajo pogovor na preprosto in šarmantno letovanje sredi med pripravnostjo in spoštovanjem preprostega ljudstva?«

Pred odločitvijo glede radikalne zajednice

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Z vrnitvijo predsednika vlade g. dr. Milana Stojadinovića v Beograd se je takoj prekinilo politično zatíšje, ki je vladalo zadnji teden. Ze v teku današnjega dne je sprejel več političnih osebnosti glavnega odbora radikalne stranke, s katerimi je imel več posvetovanj. Ti odbori so informirali ministrskega predsednika o glavnih sejah, ki so jih imeli s številnimi pristasi radikalne zajednice. Vodstvo zajednice bo v najkrajšem času sklicalo sestanek ožjega odbora stranke. V zvezi s tem, se je odpravil g. Krsta Miletić v Knjaževac k predsedniku glavnega odbora Aci Stanojeviću. Zatrjuje se, da bo na tem sestanku razprava tudi o tem, koga naj se vse povabi na konferenco ožjega odbora, ker sta se med člani nahajala tudi g. Uzunović in Maksimović in se par

drugih, ki jih je vodstvo proglasilo pred par leti za disidente in jih iz stranke tudi izključilo. Povratek Krste Miletića iz Knjaževca se pričakuje že tekom jutrišnjega dneva, nakar bo padla odločitev.

V ponedeljek se vrne v Beograd dr. Spaho, ki se še mudi v Sarajevu. Čim se gospod Spaho vrne, bo skupni sestanek med Stojadinovićem, Spahom in dr. Korošcem, ki se nepretrgoma mudi v prestolnici. Ter med voditelji radikalne stranke Mišo Trifunovićem in Krsto Miletićem. Na tem sestanku bo verjetno padla tudi odločitev o prijavi jugoslovanske radikalne zajednice kot stranke ministru notranjih zadev. V krogih, ki stoje blizu vlade, se zatrjuje, da bo nova stranka prijavljena najkasneje proti koncu meseca avgusta.

Zadušnica za Radićem v Beogradu

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Davi ob 7.30 je bila v katoliški župni cerkvi zadušnica za Stjepanom Radićem, ki se je udeležilo veliko število njegovih častilcev.

Jevtić na oddihu

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Bivši predsednik vlade g. Bogoljub Jevtić je odšel na oddih v Vrnjačko Banjo.

Kujundžić o politični večerji pri Jankoviću

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Danes je bil pred okrogli sodiščem v Banjaluki zaslišan ban vrbaske banovine Bogoljub Kujundžić. Glavni predmet njegovega zaslišanja je bila okolnost, če se je tudi on formalno udeležil politične večerje pri dr. Velizarju Jankoviću. Prvotno je ban svojo udeležbo zanikal. Pri današnjem zaslišanju pa je izjavil, da je sicer bil na večerji, toda smatra, da to ni bila politična večerja. Trdi tudi, da ob tej priliki ni padla niti ena resna beseda o godznom agraru, niti ne o agrarni politiki ministra Juraja Demetrovića. Vse ostale navedbe dr. Nikola Nikića pred osiškim sodiščem, ban Kujundžić najodločneje demantira. Pri današnjem zaslišanju je bil navzoč tudi njegov pravni zastopnik dr. Ivan Lontarević.

Pojasnilo

o plačevanju takse na majhne objave (lepake)

BEOGRAD, 8. avgusta. AA. Davčni oddelek finančnega ministristva je izdal pojasnilo o plačevanju takse na majhne objave (lepake), kadar so nalepljeni na javnih krajih. Po tem pojasnilu se majhne objave o preselitvi trgovine, nalepljene na sistem kraju, kjer je bila trgovina poprej in ki ne povedo ničesar drugega kakor samo to, kam se je trgovina preselila; ne smatrajo kot objave zaradi materialne koristi in ne spadajo pod tiste, za katere se plača taksa iz točke 1. takšne tarife, ki znaša deset par. V točki ena tar. št. 8. takšne tarife so mišljene tiste napisane majhne objave, ki jih lepijo ali prilepljajo na oknih, zidovih, vratih ali katerih drugih delih poslopja in imajo samo začasni značaj. Za takšne objave se plača taksa deset par. Po točki dve tar. št. 8. takšne tarife se plača taksa za napisane in naslikane objave, ki jih razobešajo na raznih krajih ali so pa izdelane na zidovih, ograjah, tramvajih itd. ter imajo stalen značaj. Ta taksa znaša 40 do 150 Din.

magati krizo, ki je pred vratmi. S temi besedami zaključuje »Obzor« svoja razmišljanja.

Pred novimi izgoni iz Bolgarije

SOFIJA, 8. avgusta. AA. Včeraj so izpustili iz policijskih zaporov direktorja solijske lista »Kambane« Lazarja Popovskega, ki je bil aretiran pod sumom, da je prejemal od neke tuje države materialno podporo za vzdrževanje svojega lista. Proti njemu je bila uvedena sodna preiskava. Ker pa mu sodišče ni moglo ničesar dokazati, so ga morali izpustiti iz zapora. Med tem krožijo po Soliji govorice, da bodo v kratkem izgnani iz Bolgarije zvenarski prvaki Karakulakov, bivši šef kabineta Kimona Georgijeva,

Za pospeševanje živinoreje

BEOGRAD, 8. avgusta. AA. V kmetijskem ministristvu izdelujejo načrt pravilnika o izvajanju zakona o pospeševanju živinoreje.

Prve licitacije javnih del

BEOGRAD, 8. avgusta. AA. Ministrski svet je odobril odlok gradbenega ministra o odobritvi ofertalne licitacije za gradnjo drugega dela moderne ceste Zemun—Novi Sad. Delo je prevzelo podjetje Labor iz Beograda kot najugodnejši ponudnik, in sicer za 16,976.914.53 Din z izdelavo betonskega cestišča.

Prav tako je ministrski svet odobril odlok gradbenega ministra o odobritvi prve ofertalne licitacije za gradnjo moderne ceste na državni cesti Zagreb—Podused. Delo bo izvršila tvrdka Adolf Ernst Ehrlich iz Zagreba kot najugodnejši ponudnik, in sicer za 7,726.129.29 dinarjev. Rok za izvršitev dela traja 18 mesecev od dneva, ko podjetnik dobi v roke odobritev licitacije.

Naposled je z odlokom gradbenega ministra dovoljena prva ofertalna licitacija za izdelavo moderne ceste na državni cesti Goljak—Bizek do Poduseda. Delo je prevzel Ante Novak iz Siska za 735.584.98 Din kot najugodnejši ponudnik. Rok za izvršitev dela znaša štiri mesece od dneva, ko dobi podjetnik v roke odobritev licitacije.

Imenovanje

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Za višjega pristava pri srbskem veleposlantu v Stoku je postavljen dr. Krešimir Zupančič.

Naš poslanik v Ankari na razpoloženju

BEOGRAD, 8. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra je postavljen na razpoloženje kraljevski poslanik v Ankari dr. Miroslav Janković.

Za novega poslanika je imenovan Branko Lazarević

BEOGRAD, 8. avgusta. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kr. namestništva in na predlog predsednika ministrskega sveta in zunanjega ministra je premeščen za kr. poslanika v Ankari Branko Lazarević, kralj. poslanik v Varašvi.

Ivan Harizanov, predsednik zveze bolgarskih kmetijskih združenj in Kumanov, član upravnega odbora kmetijske zadružne banke. Izgnani bodo na podlagi uredbe, ki dopolnjuje zakon o ukinitvi političnih strank v Bolgariji.

Prijave za vojno akademijo

BEOGRAD, 8. avgusta. b. Letos sprejme vojna akademija v Beogradu 250 gojencev, ki so dovršili maturo na gimnaziji ali realni. Vojna akademija ima sedaj značaj univerze. Kandidatje se morajo prijaviti do 5. septembra t. l. Glede vseh podrobnosti in informacij naj se reflektantje obračajo na svoja vojaška okrožja, na vodstva gimnazij, občin ali direktno na upravo vojne akademije v Beogradu.

Samomor narednika pred kavarno

Ljubljana, 8. avg.

Danes zjutraj okrog petih je zasebni avtomobil pripeljal v tukajšnje vojno bolnišnico 28 letnega narednika Edvarda Dolterja iz Metlike mrtvega. Dolter je bil pred dobrim mesecem več časa v službi kot narednik v tukajšnji ljubljanski vojni bolnišnici, nakar je bil premeščen v službo v Osijek v tamkajšnje vojno bolnišnico. Včeraj v sredino pa se je Dolter nenadoma spet pojavil v Ljubljani. Popoldne ob štirih je obiskal svoje stare znanee v vojni bolnišnici in se z njimi nekaj časa prijateljsko razgovarjal. Med drugim je povedal, da je prišel v Ljubljano po nekaj važnih opravkih, ki jih mora nujno urediti. Nihče pa ni škril, kaj se snajje v narednikovi glavi. Ves čas je bil dobre volje, svojim tovarišem je ponujal cigarete in zbijal šale. Po prijatelji zabavi se je nato od njih prijateljsko poslovil. Toda v duši ga je nekaj trlo. Zbral je okrog sebe več prijateljev in z njimi popival vso noč. Obredli so več gostiln, nazadnje pa so se z avtomobilom zapeljali pred neko ljubljansko kavarno, katere je edina še odprta v jutranjih urah. Tovariši so šli pogledat v kavarno, da bi poiskali primeren prostor, med tem pa je zunaj nenadoma počil strel. Gostje so vsi prestrašeni planili iz kavarne in videli, kako se je v krvi zgrudil narednik z vojaškim samokresom v roki. Ustrelil se je v desno oko in mu je strel zdrobil lobanjo; tako da so mu izstopili možgani. Naložili so ga v avto in ga takoj odpeljali v vojaško bolnišnico, vendar pa je Dolter že med prevozom umrl. Danes so ga položili na oder v mrtvašnici in bo jutri zjutraj ugotovila vojaška sodna komisija dejanski stan. Znano je samo to, da je Dolter odšel iz Osijeka brez službenega dovoljenja. Kaj je vzrok njegovega nenadnega samomora, trenutno še nismo mogli dobiti podrobnejših informacij; vendar se sklepa, da bo vzrok samomora najbrže njegova premešitev v Osijek, ki ga je prejkone tako potrla, da si je zaradi tega vzel življenje. Preje pa je hotel preživeti še eno veselo noč v krogu veselih prijateljev v Ljubljani.

Anžur in Bradeško še vedno v akciji

Ljubljana, 8. avgusta.

Poletni meseci s toplimi nočmi so posebno prav prišli takim vlomilcem in tatovom, ki jih skuša oblast čimprej spraviti pod ključ, pa se ji dozdaj še ni posrečilo spriti v okoli njihovega tatinstva.

pohlepu in početju.

Tako se na svobodi že nekaj časa prav do bro počutijo takšne priznani vlomilci, kakršna sta Anžur in Bradeško in za katerima je bil že večkrat uprizorjen lov, pa se ju dozdaj še ni dalo zgrabiti in spraviti v kabineto.

Bradeško je že pred dobrim mesecem ušel iz jetnišnice okrožnega sodišča v Ljubljani, kjer so ga kazensko zaprli v podzemeljsko temnico, od tedaj pa so ljudje okrog Polhovca gradca pripisali, kjerkoli se je želo o kakšnem vlamu, vse njemu. Pojavil se je zdaj tu, zdaj spet drugje in ljudi se je polastil pravi strah pred njim. Pred dobrim tednom so se pojavili spet večji vloni, med katerimi kronika lahko zabeleži večji vlam v Dolgem brdu pri Trebeljevem v litiskem srezu pri posestniku Janezu Levičniku, katerega je v noči na 2. avgusta obiskal znani in že večkrat kaznovani 36 letni Jože Anžur z Gaberja pri Devici Mariji v Polju. Sam je padel nanj, ker se je tiste dni klatil po oodotnih krajih prav tak čokat možakar, ki so ga ljudje spoznali za njega po brazgotini na nosu. Pohajkoval je okrog po vaseh in si ogledoval krajeve prilike v družbi pohleglega kaznjence Bradeška. Ljudem se je zdelo malo drzno, kako moreta pri belem dnevu tako brezskrbno hoditi okrog, ko sta tu in tam celo drzno tudi zahtevala »dinarja«. Pri posestniku Levičniku pa sta se do dobra založila z tokg svinjske masti, svinjskim zelcem in pletcom; v svoje žepa pa sta spravila možko srebrno in železno oro, nikelnasto oro, dve double veržici, usnjato okroglo denarnico z okrog 950 Din gotovine, tako da sta posestnika oškodovala za okrog 1446 Dinarjev. Zdi se, da jima bo šlo žito v klasje, dokler ne bo deževja in snega, ko si bosta pač spet zaželela bližine človeških bivališč in složenega sožitja s poštnimi zemljani, tedaj pa bo njima tudi prav prišla streha ljubljanske jetnišnice.

Za jugoslovansko šahovsko prvenstvo

4. kolo

V četrtem kolu so bile do opoldanskega odigraane 3 partije. Mladi, nadarjeni Šiška, ki doslej ni izgubil nobene točke, se je z krepkeje utrdil na vodstvu ter kot beli premagal Gabrovška. Lieul je izgubil proti Longerju ter s tem doživel že svoj četrty poraz. Kakor J. Gabrovšek je doživel svoj prvi poraz na turnirju tudi Celjan Marek, ki je moral kapitulirati pred Cirilom Vidmarjem. Vse ostale partije so bile opoldne prekinjene.

Zvečer se je nadaljevala partija Branko Savić : Nikolić, ki je končala neodločeno (remis). Carev je porazil Hrena, a Šiškošek Savića Radomirja. Vse ostale partije so bile prekinjene. Stanje po 4. kolu je sledeče: 1. Šiška 4 točke, 2. Vidmar Milan ml. in Šiškošek vsak po 2 in pol točki (1), 3. Vidmar Ciril in Gabrovšek vsak po 2 in pol točki, 4. inž. Prek in Matijević vsak po 2 točki (1), 5. Preinfalk 2 točki, 6. Šorli 1 in pol točke (2), 7. Savić Radomir 1 in pol točke (1), 8. Carev, Longer in Marek vsak po 1 in pol točki, 9. Berić, Herbatić, Subarić in Jonke po eno točko (1), 10. Savić Branko in Nikolić vsak po 1 točko (1), 12. Hren in Lieul vsak po nič točk.

Ljubljanski šahovski turnir	Stopenj	Langer	Subarič	Sorli	Lieut	Herbatin	R. Savič	Marek	Berič	C. Vidmar	Sikošek	Matvejev	Nagrade
Langer		1/2	0	1									
Subarič		1/2										1/2	
Sorli	1											1/2	
Lieut	0									0	0	0	
Herbatin									0	1/2	1/2		
R. Savič								1/2					
Marek								1/2		1			
Berič									1				
C. Vidmar					1	1/2							
Sikošek						1	1/2						
Matvejev													

Gospodarstvo

Kaj obeta sadna letina?

Glavni sadni centri naše banovine so na Štajerskem še vedno prav dobri, ker je bilo vsaj nekaj dežja, zato se pa Dolenjci, zlasti pa Belokranjci pritožujejo, da zaradi suše jabolka silno odpadajo in jih je vedno manj. Na Gorenjskem kažejo jabolka srednje dobro, zlasti bo pa precej zimskih jabolok, kakor tudi drugod, ker jih ni vzela slana; vse sadje pa, ki zgodaj cvete, je slabo. Tako je s hruškami in češpljami, ki so zaradi suše vsak dan slabše ter zelo odpadajo, a drugega sadja ne bo skoraj nič. Orehi so pozebli vsi in jih je le v visokih gorenjskih legah dosti. Tudi gorenjska ravnina se pritožuje, ker ima peščeno zemljo in zato suša dela veliko škodo.

Za izvoz bomo imeli 3000 vagonov prvovrstnih in lepih ter debelih zimskih jabolok. Jesenskih jabolok je bolj malo in ranih še manj, vendar smo pa iz Krškega že poslali v Nemčijo en vagon zgodnjih jabolok. Banska uprava je ukrenila prav vse, da pri izvozu ne bo zaprek in da bo prišlo z izvozom jabolok spet nekaj denarja v banovino. S pri nas kupljenimi jabolki bodo inozemci gotovo zadovoljni, ker je blago prvovrstno in bo lahko vzdržalo vsako konkurenco.

Sadjarsko in vrtnarsko društvo za mesec julij še ni dobilo iz vseh krajev poročil, menda zaradi počitnic, vendar nam pa večina poročil potrjuje zgornjo sodbo. V brežiškem okraju so se jabolka še celo zboljšala ter kažejo dobro in prav dobro, vse ostalo je pa slabo, edino grozdje kaže vedno lepše, da je stanje tudi dobro in prav dobro. Prav tako je v celjskem srezu, kjer jabolka kažejo dobro in tako tudi grozdje, zato pa ne bodo imeli skoraj nič drugega sadja. V črnomeljskem srezu so se jabolka poslabšala na slabo, ostalo sadje ni nič boljše, edino grozdje kaže dobro in srednje v okolici Vinice pa tudi slabo. Tudi v dolnjelendavskem srezu so jabolka trpela radi suše, da sedaj pričakujejo slabo letino, kakor tudi pri ostalem sadju, edino grozdje kaže srednje. V gornjegrajskem srezu se stanje ni izpremenilo in jabolka kažejo srednje in tudi glede hrušk bodo imeli srednje letino, vse ostalo je pa slabo, edino z grozdem se lahko pohvalijo v toplejših legah. V kamniškem srezu se je dobro stanje jabolok spremenilo v srednje in slabo zaradi suše, vse ostalo sadje je pa slabo. Kočevski srez obeta prav dobro letino jabolok, dobro za hruške in češplje in tudi za ostalo sadje srednje letino, le orehov ne bo nič. Konjski srez pričakuje dobro letino jabolok, nekoliko se je pa zboljšalo tudi drugo sadje, vendar bodo pa imeli le slabo letino in orehov ne bo nič, zato pa trta kaže odlično. Na Gorenjskem zaradi suše kažejo jabolka slabo, kakor tudi hruške, nekaj več bo pa drugega sadja, predvsem je pa zadovoljna cerkljanska okolica, ki je pa zadovoljna prav dobro letino orehov. V škofljoškem okraju, kjer so jabolka kazala prav dobro, se je stanje poslabšalo na srednje, vendar bo pa ostalega sadja

tudi nekaj, da lahko računajo s splošno srednjo sadno letino. V krškem okraju je stanje jabolok odlično in tudi grozdje kaže izvrstno, zato pa nimajo nič drugega sadja. Tudi v laškem srezu kažejo jabolka dobro in prav dobro, drugega sadja bo malo, grozdje pa kaže srednje in dobro. Tudi poročila iz litjskega sreza naznajo srednjo letino jabolok, drugega bo pa malo, edino stanje grozdja se je zboljšalo na dobro. Prav tako je v ljubljani in okolici, kjer so jabolka dobra, drugega bo pa malo. Tudi v ljubljanskem okoličju bo srednja letina jabolok, drugega sadja zelo malo, edino grozdje kaže prav dobro. V logaškem srezu bodo imeli dosti jabolok in sploh srednjo sadno letino. V srezu Maribor levi breg jabolok sicer ni mnogo, zato so pa tem lepša, grozdje pa dobro, a enako je tudi v mariborskem srezu na desnem bregu. O metliškem srezu smo že povedali, da dela suša največjo škodo, vendar pa glede jabolok ni obupno, ker kažejo dobro, in precej bodo imeli tudi grozdja, če pride dež brez toče. V srezu Murska Sobota kažejo jabolka dobro in srednje tudi ostalo sadje, grozdje pa celo prav dobro. Tudi v novomeškem srezu se pritožujejo zaradi suše, vendar pa jabolka še vedno kažejo dobro in tako tudi grozdje, vse drugo je pa slabo. Tudi v prevajškem srezu si obetajo dobro letino jabolok, vse ostalo sadje je pa slabo. Ptujski srez bo imel dobro letino jabolok in prav mnogo levega grozdja, z breskvami so pa tudi zadovoljni in bodo imeli srednjo letino. Tudi radovljiški srez si obeta dobro letino jabolok in ima v višjih legah tudi precej orehov. Po slovenigraškem srezu bodo imeli srednjo letino jabolok in grozdja, drugega sadja pa skoraj nič. V srezu Šmarje pri Jelšah kažejo jabolka dobro in tudi prav dobro, enako je z grozdem, ostalega sadja pa malo.

Gospodarske vesti

— Promet Poštne hranilnice se je v mesecu juliju t. l. znatno povečal. Število vlagateljev je naraslo za 5338, tako da jih je zdaj 342.181. Vsota vlog je porasla za 7.911.116,99 na 810.593.915,63 Din. V čerkovnem prometu se je otvorilo 60 novih čerkovnih računov. Promet po čerkovnih računih je znašal meseca julija 5.352.869,450,12 Din. Od tega je bilo prenešeno brez uporabe gotovine 7 odstotkov. Vloge na čerkovne račune so znašale koncem meseca julija 1.075.152.320,45 Din. V celoti znašajo vloge pri Poštni hranilnici preko 1.885.000.000 Din.

— Popusti za mednarodne sejme. V Zvezi z železniškimi popusti za obiskovalce mednarodnih sejmov obvešča prometno ministrstvo vse zainteresirane, da so se izpremenili roki za odhod in vrnitev s teh sejmov. Tako velja za obiskovalce sejma v Smirni popust od 18. avgusta do 8. septembra in za vrnitev od 28. avgusta do 6. septembra; za obiskovalce sejma v Lipsku za odhod od 15. do 28. avgusta in za vrnitev od 25. avgusta do 12. septembra, in za obiskovalce sejma na Dunaju za odhod od 27. avgusta do 7. septembra; za vrnitev od 11. do 13. septembra, in za odhod na mednarodni sejem v Gradcu od 9. do 22. septembra in za vrnitev od 14. do 27. septembra.

— Brezplačen prevoz vinske trte. Po odredbi zakona o obnavljanju in pospeševanju vinogradništva je dovoljen brezplačen in brezovozen prevoz vinske trte na vseh železnicah v naši državi, toda le tedaj, če je trta namenjena obnovi ali pa ureditvi vinograda. Tozadevno potrdilo izda trsnicar, pri katerem je bila kupljena trdna sadika. Potrdilo je treba priložiti tovrstnemu listu in ga potem namembna postaja pošlje pristojni generalni direkciji kod dokaz pa brezplačno vožnjo.

— Trgovinska pogodba med Jugoslavijo in Grčijo. Ker še ni prišlo do nove pogodbe, sta se obe vladi zedinili, da se podaljša prejšnje stanje vse dotlej, dokler ne bo podpisana nov sporazum.

— Lesni uvoz Palestine je zlasti porasel po kolonizacijski akciji Zidov; velika je predvsem potrošnja gradbenega lesa. Uvoz krije do 65 odstotkov Rumunska, ostalo Jugoslavija, Rusija, Poljska in CSR. Letna potrošnja znaša približno za 600.000 angleških funtov.

— Brazilija je začasno zaustavila vsakršno plačilo dolgov in znatno omejila svoj uvoz. — Svetovna produkcija umetne svile znaša za letošnje prvo polletje 461,5 milijonov funtov (šanskoletna 371,8); tretjina vse produkcije odpade na USA.

— Carinski dohodki so znašali po poročilu carinskega oddelka finančnega ministrstva 230.948.249 Din za dobo od 1. aprila do 31. julija. Prebitek nasproti predvidenemu inkasu 216.798.664 znaša 14.149.585 Din.

— Letina sena in krme na splošno obeta letos slabo. Ze sedaj so se cene znatno dvignile, v nekaterih krajih naše države, kjer je bila doslej suša, so porasle kar za 100 odstotkov, tako da se kupuje srednje slabo seno že po 40—45 Din mte. Za letošje je treba pričakovati dobre cene sena.

— Madžarski izvoz agrarnih pridelkov v Anglijo se je v prvi polovici letošnjega leta povečal kar za 20 odstotkov.

= Sport =

ILIRIJA:KSU.

Juniorski plavalni dvomatch.

V sredo zvečer so nam juniorji Ilirije v dvomatchu s Karlovskim športnim združenjem zadnjikrat pred državnim prvenstvom pokazali svoje znanje.

Dvomatch je prav lepo uspel, le konkurenca karlovških juniorjev je bila za ilirijanske preslaba, da bi se mogle med njimi vršiti kake ogorčene borbe. Tako so razen 100 m hrbtne dame zasedli vsa ostala prva mesta ilirijani. Med točkami dvomatcha je bilo tudi izbirno plavanje seniorjev 100 m prosto, katere je Wilfan preplaval v odličnem času, ki je za 2 sekundi boljši od jugoslovanskega rekorda.

Prva točka dvomatcha je bila 50 m prosto gospodje: 1. De Monte 29,4, — 2. Ziza 29,6 (oba Ilirija) 3. Mačosić 33,8, — 4. Stazić (oba K. S. U.).

100 m hrbtne gospodje: 1. Schell (Ilirija) 1,19,6, — 2. Tuškan 1,20,5, — 3. Blau (K. S. U.).

100 m prso dame: 1. Binder (Ilirija) 1,42,2, 2. Schlesinger (K. S. U.) 1,43, 3. Jurjevčič 1,47,7, 4. Dergane (oba Ilirija).

100 m prosto gospodje izbirno za repoz. 1. Wilfan (Ilirija) 1,01,41, 2. Cerar (Kamnik) 1,04,9, — 3. Lavrenčič (Ilirija) 1,18,8, Cas Wilfana je za 2 boljši od drž. rekorda. Vendar pa ne more biti priznan, ker ni plaval v predpisanim trikotju.

Stafeta 4x50 m prosto gospodje: 1. Ilirija (Scarpa, Ziza, Tauzeš, de Monte) 2,01,2, — 2. K. S. U. (Mačosić, Blau, Tuškan, Stazić) 2,15,8.

100 m hrbtne dame: 1. Pintar (K. S. U.) 1,43,8, — 2. Ravnikar 1,50,8, 3. Lavrenčič 1,52 (oba Ilirija).

100 m prso seniorji: 1. Binder 1,24,2, — 2. Močnik 1,27,4, — 3. Hribar 1,36, — 4. Biber. Plavalci so plavalci početka metalčkov način, ki ga pa niso mogli vzdržati ter so se

poleg tega tako izmučili, da sta le dva priplavalna na cilj.

100 m prosto dame: 1. Grošelj 1,19,6, — 2. Tavčar 1,33,5, — 3. Kržan 1,37,3, vse Ilirija 200 m prosto gospodje: 1. Schell 2,39, — 2. Tauzeš (oba Ilirija) 2,41,8, — 3. Mačosić 3,11,5, — 4. Stazić (oba K. S. U.).

Po dokončanih plavalnih tečajih je bila odigrana waterpolo tekma med juniorskim moštvom Ilirije, ki je nastopilo v postavi: Pribošek, Vacke, De Monte, Ziza, Tauzeš, Scarpin, Linhart, ter moštvom K. S. U. ojačeni s Ilirijcem in Hribarjem od Ilirije v postavi: Ilvar, Laškari, Hribar, Ilijašić, Stazić, Mačosić, Tuškan.

Igra je končala po dokaj mlačni in malo zanimivi igri neodločeno 1:1. Polčas 1:0 za K. S. U.

Plavalne in skakalne tekme za prvenstvo Jugoslavije.

Maribor, 8. avgusta.

Te dni bo Mariborski otok prvič od svoje zgraditve prirozišče lep in plemenitih borb v tekmovalstvu za najvišji naslov v plavanju in skokih v naši državi. Da pa bo ta borba tudi ogorčena, nam pričajo številni tekmovalci, ki že nekaj dni pridno trenirajo na otoku. Močne ekipe za juniorsko plavalno prvenstvo, so poslali že Jug iz Dubrovnika, splitski »Jadranci«, danes pa so prispele še »Jadranci« iz Ercegovca, KSU in »Gradjanski« iz Karlova, »ZPK« iz Zagreba, nekaj plavalcev iz Sombora in izredno močna ekipa lanskega državnega prvaka »Ilirije« iz Ljubljane.

Skupno se bo torej borilo za ponosni naslov prvaka Jugoslavije v juniorskem plavanju in juniorskih in seniorskih skokih deset klubov iz vseh delov Jugoslavije. Najbolj ogorčene pa bodo gotovo borbe juniorjev v waterpolu, kjer sta favorita splitski »Jadranci« in dubrovniški »Jug«.

Mariborskemu športnemu občinstvu, ki bomo imelo prvič priliko prisostvovati tekmovalni v tolikem obsegu, se bodo predstavili sam elitni plavalci in skakalci, med njimi Ante Senjanović iz Splitske, Pavišić, Bier, Polić, Ziberl, Strnad, Grile in še vrsta drugih. Gotovo je, da bodo zato v teh dneh pohiteli Mariborčani v velikem številu na Mariborski otok in bodrili v težkem boju pred vsem domače, to se pravi ljubljanske plavalce in skakalce, od katerih se pričakuje, da bodo vložili v boj svoje moči in znanje in da bo tako tudi letos ostal državni prvak v Dravski banovini.

Pričetek tekmovalja je danes popoldne. S točnim razporedom žal našim čitatelcem ne moremo ustreči, ker ga od organizatorja tekmovalja SSK Maratona nismo prejeli.

Razpis medklubske kolesarske dirke. Ob priložnosti Obrtne razstave v Celju v nedeljo dne 11. avgusta t. l. na progi: Celje—Podplat—Poljčane—Slov. Konjice—Celje, km 80 za glavno skupino. Na progi: Celje—Slov. Konjice—Celje, km 50, za juniorsko skupino. — Start glavne skupine ob 8. uri jutraj pred gostilno Zeleni travnik, cilj pred gostilno Svetel na Mariborski cesti. Start juniorske skupine ob 8.30 jutraj pred gostilno Svetel na Mariborski cesti, cilj istotam. Prijave sprejema g. Avgust Sumer, trgovec v Celju, do soboto, 10. t. m. Prijavnina Din 10, na startu pa dvojino. Vozi se po določilih tehni. pravilnika K. S. K. J. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo držati cestno policijskih predpisov. Pravico starta imajo vsi dirkači klubov, ki so član K. S. K. J. in imajo licenco za l. 1935. Darila: Prvak glavne skupine dobi krasen pokal, darilo Obrtne razstave v Celju, prvak juniorske skupine pa pokal Kluba slov. kolesarjev v Celju. II. mesto vsake skupine darila, III. mesto kolajne, četrto, peto in šesto mesto diplome. Polovica voznina v Celje. Posebni razstave naj kupi na odhodni postaji ali pri Putniku romsko legitimacijo K-43 za Din 5 in celo karto do Celja. V Celju to karto ne sme oddati, ker mu velja za brezplačen povratek.

7. pismo

Travniki je že zelo modernizirano mesto ob glavni cesti, ki pelje v Sarajevo. Pred veliko tobačno tovarno stoji bronast doprsni kip kralja Aleksandra I., Zedinitelja. V mestu prevladuje muslimanski življenjski slog. Nekaj je tudi židov. Tu sem se po naključju sestal z dopisnikom sarajevskega »Jugoslovenskega lista« z. Radičevićem. Prosil me je, da sem mu napisal poročilo o svojem potovanju, kar sem tudi storil.

Od Travnika sem se napotil preko Dolca, kjer je znana tovarna za vžgalice, do vasi Pokrajčič, kjer sem pri nekem kmetu, ki je imel tudi turško kavarno, udobno prenočil. Tudi tu sem plačal za prenočišče dva dinarja. Naslednji dan sem prišel v vas Vitez, kjer sem v čitalnici Hrvatskega doma uredil svoje beležke in pregledal časopise. Pot me je peljala nato skozi Hankonpan, kjer je tovarna za obdelavo železniških pragov in brzojavnih drogov ter velik samostan Klarinih sester. V Busovači sem prenočil pri nekem katoliškem kavarnarju. Ta mi je pripovedoval, da je v njegovi hiši lani umrl neki primorski Slovenec, ki je z dvema otrokoma pri njem prenočil. Ponoči pa je zbolel in peti dan je umrl. Otroke so izročili italijanskemu konzulatu v Travniku. Busovača je čeden trg. Ker stoji na važnem križišču, je v njej življenje precej razgibano. Odtod vodijo ceste v Sarajevo, Zenico, Travnik, itd.

Fran Remškar:

Peš na Oplenac in nazaj

6. pismo

V Jajcu sem opazil živahno vrvenje, ki bi ga v tem gorskem zatišju ne pričakoval. Slikovit je bil pogled na pestro množico, ki je promenirala po ulicah. Moderni klobuki se mešajo s turbanji; fesi z narodnimi čepicami pravoslavni Srbov in najmoderneje toalete s haljinami zaprtih Turkini. Tudi šminke na debelo. Opazil sem več velikih zelo okusno urejenih trgovin, poleg nešteti trgovin in branjerij. Pred kavanami modrujejo gazde in srkajo dišečo kavo, ki je zelo poceni. Za en dinar jo dajo celo osminko. Vidi se, da se mesto trudi, da bi se povsem moderniziralo. Muslimani so v manjšini, vendar se trdovratno držijo, zlasti v trgovskem sloju.

Okrog 19. ure sem zapustil mesto ter se napotil mimo že omenjene tovarne, ki je deloma obratuje. Zdej je v njej zaposlenih samo 200 delavcev. Poseben je pogled na »večni« ogenj v kurilnici, v katero zmečejo vsak dan dva vagona premoga. Po dvehurni hoji sem dospel do nekakega naselja, kjer sem vprašal za prenočišče, katerega sem tudi dobil. Spil sem skodelico mleka in zaužil nekaj kruha, katerega sem si kupil že v Jajcu. Domači so večerjali koruzni kruh ter zraven prigrizovali čebulo. Rekli so mi, da imajo post. Kmalu smo polegli k počitku vsi v skupno sobo, le stari čača je odnesel svoj krevet na hodnik, da je napravil prostor zame. Plačal sem mi za prenočišče dva dinarja. Moja postelja so bila tla, pregrnjena z umazano vrečo. S svojo brisačo sem pogrnil blazino. Ker sem bil izmučen, sem hitro zaspal. Okrog polnoči so me zbudile lude sanje. Vse me je peklo in skelelo, okrog vratu pa mi je vse gomazelo. Prižgem vžgalico in vidim, kako beže steni-ce pod blazino in pod vrečo, na kateri sem ležal. Planil sem z ležišča in zbežal na hodnik. Stari se je prebudil in me vprašal, zakaj ne spim. Povedal sem mu in mi očitaj, zakaj mi niso povedali, da imajo te živalice doma. Odgovoril je, da so mišili, da mi to ne bo nadležno. Ponudil mi je svojo slamnjočo, kar sem pa odklonil. Sedel sem na pručico ter tako pričakal prvega svita, nakar sem neprespan in zbit nadaljeval pot. Ob 4. zjutraj sem zmetal s sebe obleko ter sem se okopal v potoku. Zaužil sem še preostali kosček kruha ter pešal dalje.

Kmalu me je prevzela okolica, da sem celo na krvoločne stene pozabil. Korakal sem po ozki dolini, ki je bila vsa posejana s hišicami in kjer je le bilo mogoče je bila lepo obdelana. Zdej pa zdej sem zdrsnil mimo klopotajočega mlina. Po štirih urah hoda sem dospel do konca sošeske, ki leži 706 m nad morjem. Odtod

se cesta v strmem loku pne v gorovje. Visoki strmi griči so vsi lepo obdelani in posejani z žitom, ovsom, koruzo, krompirjem in konopljo. Svet leži tu nad 1000 metrov visoko nad morjem. Po strmih pobočjih stoje hišice. Občudoval sem te strmine, po katerih so obdelane njive. Strmina starega gradu na Uncu je proti tem strminam skoro ravnina. Zanimal me je, kako je mogoče po takih strminah hujše pognojiti in pospraviti pridelke. Kmetje so mi povedali, da opravljajo to delo majhni bosanski konjiči.

Življenje ljudstva je tod zelo preprosto. Živijo ob koruzi in mleku. Belega kruha nisem videl tu nikjer, niti po mestih. Kulturnih in civilizacijskih potreb to ljudstvo nima, pa je kljub temu ali morda ravno zaradi tega zdravo in žilavo. Počasi sem se napotil čez strme gore, skozi stoletne gozde, kjer leže križem podrti čez meter debela debela in gnijo. Pod vrhom gore Kulinac sem našel na grob ob cesti, nasproti pa je stala usulfa bukev, na kateri se je obesil človek, ki so ga v tem grobu ob cesti pokopali. Neki star pastir mi je pravil, da je samomorilec napravil veliko vsoto v Jajcu. Ko je jezdit domov, je na poti obupal. Od Kulinaca sem se spuščal proti vasi Karunja; v kateri so naseljeni muslimani. Po kratkem počitku v karavli sem nadaljeval pot mimo velikih skladišč trdke Ungar, od tu pa sem krenil proti Travniku.

Prvi osvojevalci Velikega Kleka

Ves svet občuduje ubogo Avstrijo, da je imela pogum zgraditi velikanško avtomobilsko cesto na svojo najvišjo goro Grossglockner, ki ga Slovenci od pradavnine poznamo pod imenom Veliki Klek. In ko po novi gladki cesti brne in sopihajo ter hrume avtomobili z vseh strani Evrope, le malokdo pomisli, da so v vseh teh krajih živeli nekdanji Slovenci, le redkokdo se pa tudi spomni, da se je v slovenskih krajih porodila misel za osvojitve teh planin. Tudi Nemci sami imenujejo **Belsazarja Hacqueta** za prvega turista in prav tako Nemci priznavajo, da je bil prvi alpinist in sportnik, ki se je tudi pozimi upal v planine, Slovenec **Valentin Stanič**.

bila pa na vrhu Triglava prva leta 1808. kaplana brata Jakob in Janez Dežman, za njima pa takoj tudi Valentin Stanič. Zois je že leta 1780. napravil zavetišče na Velem Polju in kočo Za jezerom. Na Mangrtu je bil prvi l. 1794. Ljubljčan grof Fran Hohenwart.

Ko je izšla Hacquetova knjiga, so se zlasti vsi prirodoslovci pričeli zanimati za naskok na Veliki Klek. Krški škof grof Salm je s svojim prijateljem iz Ljubljane, grofom Hohenwartom, ki je bil obenem najboljši Hacquetov prijatelj, organiziral veliko ekspedicijo na ta do tedaj nedostopni vrh, vendar pa prvič niso dospeli tja. Že 23. julija 1800. je zbral škof Salm

Otvoritev avtomobilske ceste čez Veliki Klek

Po petih letih dela in največjih naporov je bila v prisotnosti avstrijskega zveznega predsednika otvorena nova cesta čez Veliki Klek, ki je dolga 42 km. Na sliki spredaj vidimo med gradnjo ponesrečenim delavcem posvečeni spomenik.

Hacqueta lahko imenujemo takorekoč za svojega, saj je živel v Idriji in v Ljubljani od leta 1766. pa do 1787., ko je našo domovino prehodil na vse strani in preiskal vse naše planine ter opisal njih mineraloške in botanične zaklade. Leta 1784. je na Dunaju izdal knjigo »Mineralogisch-botanische Lustreise von dem Berg Terlglo in Krain zu dem Berg Glockner in Tyrol im Jahre 1779 in 1781«. V tem delu tega velikega prijatelja Slovenije je tudi prva prava slika Velikega Kleka. Ta učnjak je leta 1777. prvi došel na Mali Triglav, na vrh Triglava pa tudi že 8. avgusta 1779, tako da prav danes obhajamo obletnico. Poskušal je že leta 1777., vendar je pa na vrh Triglava prvi prišel rano celnik Willonitzer z domačimi kmeti Rožičem, Kosom in Korošcem l. 1778. tako, da je bil Hacquet na Triglavu drugi. Leta 1795. je bil Valentin Vodnik na Vršacu nad Zadnjico, skušal je pa tudi s Staničem prispeti na Triglav čez Prode, kjer sedaj stoji Aleksandrov dom. Od Slovencev sta

drugo družbo, ki je bila prava karavana. 28. julija 1800 so naznanjali strelj topičev, da je na vrh Velikega Kleka stopil prvi naš rojak Valentin Stanič, za njim so pa priplezali tudi še Hohenwart in drugi udeleženci ekspedicije.

Poleg že omenjene slike Velikega Kleka v Hacquetovi knjigi je tudi najznamenitejši razgled le gore naslikal Slovenec, namreč **Marko Pernhart**. Ta koroški Slovenec je naslikal veliko panoramo, ki se ti odpira z vrha Velikega Kleka na vse strani, in je sedaj med najbolj občudovanimi deli v celovškem muzeju. Kakor znano je Pernhart naslikal tudi panoramo s Triglava in več drugih planinskih slik iz Slovenije.

Nova avtomobilska cesta sega prav do ledenika Pasterze, ki je njeno ime splošno po njenem starem slovenskem imenu Pastirica. Do tu je pa prvi prispel Hacquet leta 1779.

Kdaj bomo dobili vsaj podobno cesto, ki najširšemu svetu odpre triglavski para-

diž? Z Velikega Kleka bi se po taki cesti vtila reka svetovnega tujskega prometa tudi v naše planine in po vsej naši domovini.

Trolleybussi v Pragi

V Pragi bodo že to jesen uvedli za poskušnjo trolleybuse. Mestni promet je vse živahnejši in so zaradi tega potrebna prometna sredstva, ki bodo okretnejša kakor električni tramvaji, ki so vezani na določen tir. Prišli so do tega, da bodo najbolj ustrezali trolleybusi. Zadnji čas se je ena največjih češkoslovaških tovarnih strojev, avtomobilov in lokomotiv — Ceskomoravska Kolben Danjek — ponudila praškim električnim podjetjem, da bo izdelala za poskušnjo trolleybus, in če se izkaže dober, da ga bodo električna podjetja prevzela. Isto ponudbo sta pozneje dali še dve veliki tovarni strojev in to Skodova podjetja in tovarne za avtomobile Tatra, tako da se zdaj grade trije trolleybusi za poskušnjo.

Trolleybusi bodo uvedeni na poskušnjo najprej v predmestju, kjer so hotela električna podjetja izgraditi tramvajsko linijo. Če se poskušnja ne posreči, bodo imela električna podjetja izvršen že dobeseden del posla, namreč tramvajске žice. Trolleybus Ceskomoravske-Kolben-Danjek je dolg 10,20 metrov, širok 2,20 m in je v njem 32 sedežev in 39 stoječih mest. Sofer sedi v prednjem delu voza in upravlja z enim pedalom v obliki avtomobilskega akceleratorja. Ostale funkcije, kakor sprememba brzine, bodo delovale avtomatično. Trolleybus bo imel dva električna motorja po 50 HP, ki bosta spojena z osjo. Prenos moči na krožno ležišče je kakor pri avtobusih. Zvezo z električnim tokom opravljata dve 6 metrov dolgi stikali na krovu voza, kateri je izdelan iz posebnega trdega jekla. Ta del stikala ima žice in je treba mazati z oljem, da se zmanjša trenje in da se prepreči izrabljanje žic. Hitrost trolleybusa bo znašala 50 kilometrov na uro, ali povprečno 30 kilometrov.

Na ladji ii je ugaialo

Francoski veleparnik »Normandie«, ki je v ponedeljek popoldne ob 15.15 pristal v pristanišču Havre, je pripeljal s seboj tudi neko 14 letno Američanko. Ta potnica ni plačala voznega listka. S svojim desetletnim bratom si je v Newyorku ogledovala to čudo moderne tehnike in rekla bratu: »Meni je tu všeč. Kar ostala bom, pa še ti ostani!«

Brat ni imel toliko poguma, da bi ostal na ladji, zato je deklica sama odpotovala. Odkrili so jo šele, ko je bila ladja že na visokem morju in ni bilo moči ničesa drugega storiti kakor dekletce obdržati na ladji, njene starše pa po radiu obvestiti.

Policijskemu komisarju na ladji so iskreni in odkriti odgovori mlade ameriške zastojkarice, ki mu je po pravici povedala, kako je prišla na ladjo in zakaj je ostala tam, zelo ugajali. Z dekletcem so vsi na ladji med vožnjo lepo ravnali, tem bolj, ker so njeni starši brezžično obvestili kapitana, da bodo pločali njeno pot na Francosko in nazaj. Mlada potnica se počuti prav dobro in ji menda še vedno ugaja na razkošni ladji.

Ekspedicija za soli

Čeprav so v Srednji Aziji bogata ležišča soli, vendar uvažajo sol skoraj vse srednjeazijske republike. Vsevezni solni institut v Lenjingradu je poslal ekspedicijo, da preišče Kamiš-Kurgansko ležišče, ki vsebuje ogromne množine soli. Delo ekspedicije vodi profesor V. P. Iljin-ski.

Stavka gospodinji

V Ameriki (Michigan) so stopile gospodinje v stavko zaradi previsokih cen mesa. Seveda je posegla vmes tudi močnejša polovica zakonskega stanu, ki je opravljala predvsem nadzorno službo nad eventualnimi stavkokazi. Pri tem je prišlo do ostrejših spopadov. Naša slika nam kaže kaznovanje stavkokaza.

Emil Vachek:

Kri ne kliče po maščevanju...

Letz je zamahnil z roko, misleč, da prihaja ta žaborezec seveda zato, da bi iz njega izmečkal, česar šeni vedel. No bo že počakal in potem si to nagradi. Ko je gledal tega človeka, je imel dojem, da vidi škarje. Velike škarje iz ostre, bridke kovine, ki se bodo nekoč odprle in šmik-šmik, odstrigle neusmiljeno vse, kamor bodo pomerile. Moj Bog, si je mislil, ta bo Astenburga zdelal!

Časlavský ga je gledal kakor buldok. »Seveda, imam poseben razlog, zakaj vas tako pozno motim«, je rekel. »Mislim, da sem se pravkar seznanil z neko pričo tragedije mojega sina.«

Letz se je z zanimanjem ozrl nanj. Še ena priča? Kdo bi neki mogel biti? »Jejmen«, je vzkliknil, »to ste imeli res srečo. Teh prič ni bilo mnogo in danes jih živi bržkone, še manj.«

Časlavský je molčal in ga meril od glave do nog. To, kar ga je privedlo sem — s tako naglostjo še ni nikoli ravnal — bilo tako nezanesljivo, bilo je kakor meglovina. Najbolj kakor »iracionalno« in podobno, ki so tako ugajali tej nesorijozni novi dobi, so mu bili strašno zoprni. Niti malo ni vanje veroval.

In vendar...

Saj ni bil stor in kako naj si razlagamo to boječe in hrepenje izpodbadanje, ki se je zdaj neprestano v njem oglašalo? In slednjič — zakaj ne? Če more tudi resen in reden človek včasih zakričati ali pa kreniti košček s poti tako, da tega že čez deset minut ne more razumeti, zakaj ne bi mogla tudi v ta točni stroj včasih kaniti odnekod kapljica kakega olja, ki ga spravi s tira?

95

»Meni bi popolnoma zadostoval eden«, je rekel suho. »Eden, ki bi bil nekoliko zgovornejši, kot ste vi. In zdaj menim, da sem ga našel. Da, lahko rečem, da sem skoraj prepričan o tem. Prišel sem, da bi vas vprašal, ali ga ne poznate tudi vi. Imenuje se Astenburg in je sin nekega mojega bivšega uradnega znanca.«

Če bi zraven njega tresčilo in bi strela izžgala na stol gesto njegovega polka, bi se Letz ne bil bolj začudil. Astenburg! Torej je to že zunaj... Vendar se je premagal in ni pokazal na sebi, kar je čutil. »Astenburg, na tega se spominjam«, je rekel. »Bil je kadet takrat, ko se je to zgodilo. Vam je rekel, da ve kaj o tem?«

Časlavský je zmignil z rameni: »Rekel mi je seveda, da ne ve o tem ničesar. Naravno, bili ste vsi ena roka. Toda to mi je rekel tako, da mi je bilo precej jasno, da bi vas o priložnosti pripeljal v njegovo družbo.«

»Čemu bi bilo to dobro?« je burno vprašal Letz. »Jaz sploh ne želim, da bi tega mladega gospoda še kdaj srečal.«

»Navzlic temu, mislim, da bi mi ne smeli odkloniti te usluge«, je rekel proseče Časlavský. »Obetam si od tega zelo dosti. Če res kaj ve, mu boste morda pomagali jezik razvezati. Če ne ve, bom vsaj miren.«

Letz se je v duhu smehljal. Morda bi to ne bil tako slab domislek, da bi tale mrzli patron pripeljal k njemu njegovo žrtev, da bi ji pomagal razvezati jezik. Odkasljal se je in rekel: »Veste, o tem bi moral premisliti, če si res od tega kaj obetate.« »Nekaj mi pravi, da bi ne bilo zaman.« Zagledal se je na nepogrnjeno mizo in dodal: »Zoper to bi bil prav za prav samo en ugovor.«

Letz ga je radovedno pogledal.

»Mislim, da bi bilo to lahko nekoliko neprevidno. Če se ne motim v tem, da Astenburg pozna storilca,

bi ga morda lahko posvaril, ko bi izvedel, da zasledujem to stvar.«

Letz se je zasmejal: »Pa naj ga svari, bo vsaj tisti človeček prej izvedel, da mu nekaj sega na grlo.«

»Vi me niste razumeli«, mu je odvrnil Časlavský. »Tale dežela je majhna in prehod čez mejo je prelahek. Zakonit ali nezakonit. Če bi storilec to izvedel o nepravem času, bi mislil najprej na to, da pride na varno. Pobegnil bi morda prej, kot bi mogel jaz ganiti s prstom. Ste me razumeli?«

Letzu je obraz zazelenel. Tega se je tudi on bal. Kaj, če požene tega pobalina s svojimi pretnjami sam čez mejo? S strahom je pogledal Časlavskega. Toda le-ta je imel zaprte oči. Tako se je v to vživel, da si je vse predstavljaj. Zunaj je stal njegov sin, kakor ga je poznal, vesel, živahen, mil, z najlepšimi nadami v življenje. Takšno brezprimerno sirovost so zagrešili na njem in zdaj naj bi odšli brez kazni!... Odprl je oči in rekel: »Dovolj bi bilo za to šest ali sedem ur in bilo bi po vsem...« Pri tem je stisnil roke. Postal mu je slabo, ko si je mislil, da bi ta pobalin lahko ušel brez kazni zdaj, ko ga je s tolikim trdom izkopal. Letz je poskočil in začel begati po sobi. Nenadno se je ustavil pred Časlavskim, ga robato zgrabil za ramo in zakričal: »Pojdite!«

Časlavský se je stresel in srce se mu je a sekundo ustavilo. To je bil njegov trenotek... — Zeljno je vprašal: »Kam?«

»Pojdite ga ovadite!«

Časlavskemu je zastala sapa. Obraz mu je bil kakor iz krede. Tih je dejal: »Koga?«

Letz je goltnil tako močno, da mu je poskočilo Adamovo jabolko. Potem je izpljunil svojo skrivnost: »Mladega Astenburga!« je zarjovel. »Zdaj veste. On ni priča, temveč storilec.«

Ali si že naročil „Glas naroda“?